

وَعَلَىٰ عِبَادِ الْمَسِيحِ الْمَوْعُودِ

تَحْمَدًا وَنُصَلِّي عَلَىٰ رَسُولِهِ الْكَرِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ਖੁਲਾਸਾ ਖੁਤਬਾ ਜੁਮਆ 01.09.2017

ਵੱਲੋਂ : ਨਜ਼ਾਰਤ ਨਸ਼ਰੋ ਇਸ਼ਾਅਤ ਕਾਦੀਆਂ

ਰੱਬ ਦੀ ਅਪਾਰ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਜਲਸਾ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹਿਕਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲਦਾ ਹੈ,
ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ੰਕਾਵਾਂ ਤੇ ਭਰਮਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਵਾਸਤਵਿਕ ਸਵਰੂਪ
ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ
ਰੱਬ ਇਹਨਾਂ ਬਰਕਤਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਫੈਲਾਉਂਦਾ ਚਲਾ ਜਾਵੇ
ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਤ ਸਾਲਾਨਾ ਜਲਸੇ 10 ਅਗਸਤ 2017 ਦੀਆਂ ਇਮਾਨ ਵਧਾਉ
ਅਧਿਆਤਮਕਤਾ ਗਲੱ

ਸਯੱਦਨਾ ਹਜ਼ਰਤ ਅਮੀਰੁਲ ਮੋਮਿਨੀਨ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਖ਼ਾਮਿਸ ਅਯੱਦਾਹੁਲੱਹ ਤਆਲਾ
ਬਿ ਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਦੇ ਜੁਮਏ ਦੇ ਖੁਤਬੇ ਦਾ ਸਾਰ ਜੋ ਆਪ ਜੀ ਨੇ 01 ਸਤੰਬਰ 2017 ਈ. ਨੂੰ
ਮਸਜਿਦ ਬੈਤੁਲ ਫ਼ੁਤੁਹ ਮੋਰਡਨ ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ।

ਤਸੱਹੁਦ, ਤਊਜ਼ ਅਤੇ ਸੂਰਤ ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਦੀ ਤਲਾਵਤ ਦੇ ਬਾਦ ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਅਯੱਦਾਹੁਲੱਹ ਤਆਲਾ
ਬਿ ਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ :

ਰੱਬ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਐਮ.ਟੀ.ਏ. ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਆਪੀ ਅਹਮਦੀਆ ਮੁਸਲਿਮ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਇਸ
ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਕੱਤਰ ਤੇ ਸੂਚਨਾਬੱਧ ਕਰ ਵਿੱਤਾ ਕਿ ਹੁਣ ਸਮੇਂ ਦੇ ਖਲੀਫ਼ਾ ਸਾਹਬ ਦੇ ਦੌਰਿਆਂ ਅਤੇ ਜਮਾਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਤੇ
ਖ਼ਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਲੰਮੀ ਉਡੀਕ ਅਤੇ ਜਮਾਤੀ ਰਸਾਲਿਆਂ ਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ, ਸਗੋਂ
ਨਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਹਰ ਖ਼ਬਰ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।

ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀ ਜਰਮਨੀ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਜਲਸਾ ਹੋਇਆ । ਇਸ ਬਾਰੇ
ਵੀ ਮੈਂਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਮੈਂ ਜਾਵਾਂ ਉਧੌਰ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਰਾਮਰਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ।
ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਰੱਬ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਤਤੀ
ਕਰਦਾ ਕਿ ਰੱਬ ਨੇ ਇਹ ਨੇਮਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਕਿਵੇਂ ਕਿਵੇਂ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਊਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਦੀ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਇਕ
ਰੱਬ ਦਾ ਉਪਾਸਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਪਰੋਏ ਜਾਣ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਫ਼ਿਸ ਦਾ ਸੁੰਦਰ ਸਾਧਨ

ਉਪਲਬਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਸੋ, ਇਸ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਸਾਨੂੰ ਰੱਬ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਐਮ.ਟੀ.ਏ. ਦੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਰੱਬ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਤੀਫਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ ।

ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕੁਨ ਹਨ ਜੋ ਜਲਸੇ 'ਤੇ ਸਵੈ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿ:ਸੁਆਰਥ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਿਨ ਰਾਤ ਇਕ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਵੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਰੁਸ਼ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਵੀ ਹਨ, ਨੌਜੁਆਨ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਤੇ ਬੱਚੀਆਂ ਵੀ ਹਨ । ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਰੂਹ (ਆਤਮਾ) ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੇਵਲ ਇਸ ਜੁੱਗ ਵਿੱਚ ਜਮਾਤ ਅਹਮਦੀਆ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ । ਸੋ, ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸਵੈ ਸੇਵਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਉਪੱਰ ਇਕ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਮਹਿਮਾਨ ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ਹੋਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਜਲਸੇ ਦੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ਦਾ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਰੱਬ ਦੇ ਸ਼ੁਕਰਾਨੇ ਦਾ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਚੰਗਾ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਹੋਵੇ ।

ਇਕ ਅਰਬੀ ਨਸਲ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਖ਼ਾਲਿਦ ਮਿਯਾਦ ਸਾਹਬ ਜੋ ਰੈਡਕ੍ਰਾਸ ਸੋਸਾਈਟੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਇਸ ਸਾਲ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਜਲਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ । ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਵਰਨਣ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਜੱਦ ਆਪਣੇ ਗ਼ੈਰ ਮੁਸਲਿਮ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਉਪੱਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਣਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਨਫ਼ਰਤਾਂ ਤੇ ਝਗੜਿਆਂ ਦੇ ਸਬਬ ਮੈਂ ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅੱਜ ਇਸ ਜਲਸੇ ਵਿੱਚ ਆਪ ਦੀ ਜਮਾਤ ਦੇ ਸਾਮੂਹਿਕ ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗੱਤ ਅਮਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤੇ ਮਿਲਵਰਤਨ ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਆਪ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਖ਼ਲੀਫ਼ਾ ਲਈ ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਅਗਿਆਕਾਰੀ ਦਾ ਅਵਲੋਕਣ ਕਰਕੇ ਮੇਰਾ ਸਿਰ ਫ਼ਖ਼ਰ ਨਾਲ ਉੱਚਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅਖੱ ਨਾਲ ਦੇਖ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਂਤ ਸੁਭਾਵੀ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਜ਼ਤਮਾ (ਸਮਾਰੋਹ) ਵਿਵਸਥਤ ਹੈ । ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹੁਣ ਮੈਂ ਆਪ ਦੀ ਉਧਾਰਣ ਬਹੁਤ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਗ਼ੈਰ ਮੁਸਲਿਮ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇਸਲਾਮ ਉਪੱਰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ।

ਇਕ ਜਰਮਨ ਮਿੱਤਰ ਮਸ਼ਾਇਲ ਫ਼ੀਰਰ ਸਾਹਬ ਜਲਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਜਲਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਹਮਦੀ ਅਮਨ ਪਸੰਦ ਲੋਕ ਹਨ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਮਨ ਦਾ ਦਾਵਾ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਹੁਣ ਏਥੇ ਆਣਕੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅਖੱ ਨਾਲ ਦੇਖ ਲਿਆ ਹੈ । ਐਨ੍ਹਾ ਵੱਡਾ ਸਮਾਰੋਹ ਅਤੇ ਐਨ੍ਹਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭਰਪੂਰ ਹੈ ਕਿ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਵਰਨਾ ਕਿਤੇ ਪੰਜ ਸੌ ਲੋਕ ਵੀ ਇਕੱਤਰ ਹੋਣ ਤਾਂ ਲੜਾਈ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਮੈਂ ਜਲਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਕੇ ਅਤੇ ਆਪਦੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭਰਪੂਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਅਮਨ ਦੇ ਦਾਵੇ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ।

ਇਕ ਇਸਤਰੀ ਮਾਰੀਯਾ ਜੋਜ਼ੇ ਸਾਹਿਬਾ ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਦਾ ਦਖੱਲੀ ਅਮੇਰਿਕਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ਕਹਿੰਦੀ ਹਨ : ਏਥੇ ਆਣਕੇ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨ ਹੋਈ ਕਿ ਐਨ੍ਹੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ, ਨਸਲਾ ਅਤੇ ਰੂਪ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਅਜਿਹੀ ਏਕਤਾ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਹੈ । ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਂਤ ਹਨ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਡਰ ਖੌਫ਼ ਨਹੀਂ, ਮੇਰੇ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭਰਪੂਰ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣਾ ਇਕ ਨਵਾਂ ਤਜਰਬਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਇਛਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਬਰਲਿਨ ਵਾਪਸ ਜਾਕੇ ਜਮਾਤ ਅਹਮਦੀਆ ਦੀ ਮਸਜਿਦ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਕਰਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਜਮਾਤ ਨਾਲ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਾਂ । ਮੈਂਨੂੰ ਆਪ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਕੇ ਇਕ ਹਾਰਦਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ ।

ਮੈਸੀਡੋਨੀਆ ਦੀ ਇਕ ਸੋਸ਼ਲ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੋਸਾਈਟੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤਿੰਨ ਇਸਤਰੀਆਂ ਆਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ । ਇਕ ਕਹਿੰਦੀ ਹਨ ਕਿ ਆਸੀਂ ਆਪ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਆਪਦੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਆਪ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਭਵ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਜਾਵਾਂਗੀ ਕਿ ਓਥੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾ ਨੂੰ ਆਪਦੀ ਜਮਾਤ ਦਾ ਪਰੀਚੇ ਕਰਵਾ ਸਕਣ । ਇਹ ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਜਲਸੇ ਹੋਰਨਾ ਮੁਸਲਮਾਨਾ ਲਈ ਇਕ ਨਮੂਨਾ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭਰਪੂਰ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਤ ਜਮਾਤ ਇਸ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰੇ ।

ਲਿਟੋਵੀਯਾ ਤੋਂ ਆਈ ਹੋ ਇਕ ਜਰਨਲਿਸਟ (ਪਤੱਰ ਪ੍ਰੇਰਕ) ਇਸਤਰੀ ਆਗਸਟਨ ਸਾਹਿਬਾ ਨੇ ਲਿੱਖਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਪਿਛੱਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਫਿਰਕਿਆਂ ਉੱਪਰ ਇਕ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਉੱਪਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ । ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਸਤੰਬੋਲ ਵੀ ਗਈ ਅਤੇ ਓਥੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਇਸਲਾਮੀ ਫਿਰਕਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹਾਂ ਪਰ ਏਥੇ ਇਮਾਮ ਜਮਾਤ ਅਹਮਦੀਆ ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਦੀ ਜੋ ਅਵਸਥਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਵਰਨਣ ਕਰਨ ਲਈ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਲਿਟੋਵੀਯਾ ਤੋਂ ਕਰਤਬਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਲੋਲੀ ਡਯਾਸ ਸਾਹਿਬਾ ਨੇ ਜਲਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਵਰਨਰ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਲਿੱਖਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੁਸਲਮਾਨਾ ਦੇ ਐਨ੍ਹੇ ਵੱਡੇ ਜਲਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈ ਹਾਂ । ਮੈਂ ਜਮਾਤ ਅਹਮਦੀਆ ਦੇ ਇਮਾਮ ਸਾਹਬ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਐਨ੍ਹੇ ਨੇੜਿਓਂ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਕ ਬਹੁਤ ਅਜੀਬ ਤਜਰਬਾ ਸੀ, ਇਸ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਮੈਂਨੂੰ ਜੀਵਨ ਭਰ ਚੇਤੇ ਰਹੇਗੀ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਇਸ ਸਾਲ ਬੋਸੀਨੀਆ ਤੋਂ ਛਿਆਲੀ (46) ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜਥਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ । ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਠਾਰ੍ਹਾਂ (18) ਅਹਮਦੀ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 28 ਲੋਕ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੇਠ ਸਨ । ਇਕ ਮਹਿਮਾਨ ਯਾਸਮੀਨ ਸਾਹਿਬਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹਨ ਕਿ ਜਲਸੇ ਦੀ ਐਨ੍ਹੀ ਵੱਡੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਮੈਂਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਲੋਕ ਹਨ । ਜਲਸੇ ਦੀ ਸਾਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਮੈਂਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ।

ਇਕ ਮਹਿਮਾਨ ਨਜਾਤ ਸਾਹਬ ਬੋਸੀਨੀਆ ਦੀ ਰੋਮਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਰਾਜਨੇਤਾ ਹਨ ਵਿਦਵਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਟੂਤਲਾ ਦੇ ਕੌਂਸਲਰ ਵੀ ਹਨ, ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਲਸੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਚਾਰੂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹੇ ਗਏ ਸਨ । ਮੈਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ । ਇਹ ਜਲਸਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਪਾਠ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਸੀ । ਸਵੈ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਅਖਲਾਸ (ਆਚਰਣ) ਦੇਖਕੇ ਮੈਂ ਇਹੋ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਲੋਕ ਇਮਾਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਕਥਨਾ ਤੇ ਕਰਨੀ

ਵਿੱਚ ਸੁਮੇਲ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਭੇਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਖਿਲਾਫ਼ਤ ਨਾਲ ਸਲੰਗਣਤਾ ਹੈ ।

ਇਕ ਗ਼ੈਰ ਜਮਾਤ ਮਿਤੱਰ ਮਾਹਰ ਸਾਹਬ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਅਪਾਣੇ ਵਿਅਕਤੀਗੱਤ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਜਲਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ । ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਏਥੇ ਮਹਿਮਾਨਾ ਦਾ ਜਿਵੇਂ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਲੋਕ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਲੋਕ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸੋਣ ਲਈ ਆਖਣ ਅਤੇ ਖਾਣ ਲਈ ਸੁੱਕੀ ਰੋਟੀ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨ ਦੇਣ ਸਾਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਪਿਆਰ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਏਥੋਂ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਧਾਰਣ ਨਹੀਂ ।

ਇਕ ਮਹਿਮਾਨ ਅਮੀਰ ਸਾਹਬ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜਲਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਜਲਸੇ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਧਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡੇ ਹਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਰਨਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ । ਇਹਨਾਂ ਗਲਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਅਨੁਭਵ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਵਰਗ ਰੂਪੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਦਿਨ ਲੰਘਾਏ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਵਾਸਤਵਿਕ ਸਵਰਗ ਬਾਰੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਏ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਇਸ ਸਾਲ ਬੁਲਗ਼ਾਰੀਆ ਤੋਂ 52 ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੱਥਾ ਜਲਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ । ਇਸ ਵਿੱਚ 20 ਅਹਮਦੀ ਸਨ 32 ਗ਼ੈਰ ਅਹਮਦੀ ਮਹਿਮਾਨ ਸਨ, ਇਸ ਜੱਥੇ ਵਿੱਚ ਬਿਜ਼ਨਸਮੈਨ (ਵਪਾਰੀ) ਵੀ ਸਨ, ਵਕੀਲ ਵੀ ਸਨ ਅਤੇ ਲੈਕਚਰ ਵੀ ਸਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਧਾਰਣ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ । ਇਕ ਇਸਤਰੀ ਏਸੀ ਨੇਵਾਸ ਕਹਿੰਦੀ ਹਨ : ਮਨੁੱਖ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬਦਲਨਾ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਜਲਸੇ ਵਿੱਚ ਆਏ, ਮੈਂ ਏਥੋਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ, ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਅਵਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ, ਇਕ ਤਾਂ ਏਥੇ ਰੱਬ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਸਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਬੁਲਗ਼ਾਰੀਆ ਜੱਥੇ ਦੇ ਇਕ ਮਹਿਮਾਨ ਫ਼ਫਕਵਾਨਲ ਸਾਹਬ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੇਵਲ ਅਹਮਦੀ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਅਮਨ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਸਵਰਗ ਬਨਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਏਥੇ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦਾ ਨੂਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਜੋ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਮੈਂ ਤਾਂ ਹੁਣ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਸਾਰਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਸੱਗਾ ਕਿ ਅਸਲ ਇਸਲਾਮ ਅਹਮਦੀਅਤ ਹੈ ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਅਮਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ।

ਇਕ ਇਸਾਈ ਇਸਤਰੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹਨ ਇਹ ਜਲਸਾ ਤਾਂ ਇਕ ਚਮਤਕਾਰ ਹੈ । ਕਹਿੰਦੀ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂਨੂੰ ਜੁਮਏ ਦੇ ਖ਼ੁਤਬੇ ਨੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ । ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ, ਪਰਦਾ ਪੋਸ਼ੀ, ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਦੂਜਿਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਨ ਕਰਨਾ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਲਈ ਦੁਆ ਕਰਨਾ, ਇਹ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਜੋ ਖਲੀਫ਼ਾ ਨੇ ਵਰਨਣ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਕਾਸ਼ ਅੱਜ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਆਪਦੀ ਇਸ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਣੇ, ਜੇਕਰ ਦੁਨੀਆ ਸਿੱਧੇ ਮਾਰਗ ਉੱਪਰ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਪ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਹੋਵੇਗਾ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਮੇਸੀਡਿਨਾ ਤੋਂ 65 ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਜਥਾ ਜਲਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ । ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਪੱਤਰਕਾਰ ਵੀ ਸਨ, ਤਿੰਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰੀ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨਾਂ ਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸਨ । ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਜਲਸੇ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵੀ ਲੈਂਦੇ ਰਹੇ, ਅਤੇ 28 ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵੀ ਸੀ । ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਜੋ ਅਸੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਦਿਖਾਉਣਗੇ । ਇਸ ਵਿੱਚ 32 ਇਸਾਈ ਮਿਤੱਰ ਸਨ, 23 ਅਹਮਦੀ ਤੇ 10 ਗ਼ੈਰ ਅਹਮਦੀ ਮਿਤੱਰ ਸਨ । ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਨੇ ਅਖੀਰਲੇ ਦਿਨ ਬੈਅਤ ਵੀ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ।

ਮੇਸੀਡਿਨਾ ਤੋਂ ਆਈ ਹੋਈ ਇਕ ਮਹਿਮਾਨ ਇਸਤਰੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹਨ ਕਿ ਖ਼ਲੀਫ਼ਾ ਸਾਹਬ ਦੀਆਂ ਤਕਰੀਰਾਂ (ਭਾਸ਼ਣਾਂ) ਨੇ ਮੇਰੇ ਉੱਪਰ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡਿਆ ਹੈ । ਮੈਂਨੂੰ ਇਸ ਭਾਸ਼ਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਅਸਲ ਅਰਥ ਅਮਨ ਹੈ ਨ ਕਿ ਜੁੱਧ । ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਖਿਆ ਉੱਪਰ ਅਮਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆ ਜੁੱਧ ਬਿਨਾ ਅਮਨ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਘਰ ਬਣ ਜਾਏ । ਕਹਿੰਦੀ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਆਪਨੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਪਰ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ । ਕਹਿੰਦੀ ਹਨ ਕਿ ਬੈਅਤ ਨੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਉੱਪਰ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਅਨੁਭਵ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਸਮਾਂ ਰੁੱਕ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ।

ਮੇਸੀਡਿਨਾ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਇਕ ਮਹਿਮਾਨ ਇਸਤਰੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹਨ, ਇਹ ਟੀਵੀ ਚੈਨਲ ਦੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਹਨ ਕਿ ਜਲਸੇ ਨੇ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮਾਰਗਾਂ ਵੱਲ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ । ਕਦੇ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਸੀ ਜਦ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਮੈਂਨੂੰ ਹਰਾਮ ਸੀ ਹੁਣ ਮੈਂਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਨਵਾਂ ਪਰੀਚੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਮੈਂ ਪੱਤਰਕਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਕ ਨਵਾਂ ਤਜਰਬਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਧੰਨਵਾਦੀ ਚਾਂ । ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ, ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵੀ ਸੀ । ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਇਮਾਮ ਜਮਾਤ ਅਹਮਦੀਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਸਹਿਮਤ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪ ਨੇ ਮੈਂਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਨਵਿਆਂ ਮਾਰਗਾਂ ਵੱਲ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਵੱਲ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਹੁਣ ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਅਸਲ ਤਸਵੀਰ ਦੇਖੀ ਹੈ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਅਖ਼ੱਦਾਹੁਲੱਹ ਤਆਲਾ ਬਿ ਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦੇ ਇਮਾਨ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚਾਰ ਵਰਨਣ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਬੀਤੇ ਦੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬੈਅਤ ਦਾ ਸਮਾਰੋਹ ਵੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਇਸ ਸਾਲ ਜਲਸੇ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗਿਆਰ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਤੇਤੀ (33) ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬੈਅਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ । ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਲਬਾਨੀਆ, ਗੈਂਬੀਆ, ਘਾਨਾ, ਜਰਮਨੀ, ਇਰਾਕ, ਯਮਨ, ਮਰਾਕਸ਼, ਫ਼ਲਸਤੀਨ, ਸੀਰੀਆ, ਤੁਰਕੀ ਅਤੇ ਲਿਬੇਮੇਨੀਆ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸਨ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਇਹ ਜਲਸੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵਿਚਾਰ ਸਨ ਜੋ ਮੈਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ । ਰੱਬ ਦੀ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਜਲਸਾ ਅਨੇਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹਿਕਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲਦਾ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ੰਕਾਵਾਂ ਤੇ ਭਰਮਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਵਾਸਤਵਿਕ ਤਸਵੀਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ । ਰੱਬ ਇਹਨਾਂ ਬਰਕਤਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਫੈਲਾਉਂਦਾ ਜਾਵੇ ।

ਮੀਡੀਆ ਕਵਰੇਜ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਜਲਸੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਜੁਮਏ ਦੇ ਬਾਦ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਂਫ਼ਰੰਸ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਮੀਡੀਆ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਇੰਟਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਇਟਲੀ, ਮੇਸੀਡੀਨੀਆ, ਆਸਟ੍ਰੀਆ, ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਅਤੇ ਬੈਲਜੀਅਮ ਦੇ ਟੀਵੀ ਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਸਨ । ਨੈਸ਼ਨਲ ਲੈਵਲ 'ਤੇ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਚਾਰ ਟੀਵੀ ਚੈਨਲ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ । ਲੋਕਲ ਲੈਵਲ 'ਤੇ ਐਨ ਟੀਵੀ ਅਤੇ ਇਕ ਰੇਡੀਓ ਅਤੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਸਨ ।

ਸਾਮੂਹਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਜਲਸਾ ਸਾਲਾਨਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕਵਰੇਜ ਹੋਈ । ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜ ਟੀਵੀ ਚੈਨਲ ਅਤੇ 61 ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜ ਕਰੋੜ 92 ਲੱਖ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਿਆ । ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੰਟਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਸਪਤਾਹ ਤੱਕ ਜੋ ਕਵਰੇਜ ਸੰਭਾਵਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾ ਦੇ ਜੋ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ (Viewership) ਹਨ, ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਰ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚੇਗਾ । ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਲ ਇਸਲਾਮ ਵੈਬਸਾਈਟ (alislam) ਉੱਪਰ ਜਲਸੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਐਮ.ਟੀ.ਏ. ਜਰਮਨ ਸਟੂਡੀਓ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ । ਸੈਂਟਰ ਪ੍ਰੈਸ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਆਫ਼ਿਸ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਲੀਜ਼ ਵੀ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤੀ ਗਈ । ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਪਰ ਵੀ ਜਲਸੇ ਦੀ ਕਵਰੇਜ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫ਼ੇਸਬੁਕ 'ਤੇ 32 ਪੋਸਟਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਈਆਂ ਜੋ ਚਾਰ ਲੱਖ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੇਖੀਆਂ ਅਤੇ 36 ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਪਰ ਤਬਸਰੇ ਆਦਿ ਵੀ ਕੀਤੇ । ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਟਵਿੱਟਰ ਉੱਪਰ ਵੀ ਜਲਸੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪੰਜ ਲੱਖ ਛੱਤੀ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਲਸੇ ਦੇ ਟਵੀਟ ਦੇਖੇ ਅਤੇ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੀ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ।

ਖ਼ੁਤਬੇ ਦੇ ਅਖ਼ੀਰ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਇਸ ਦੌਰੇ ਸਮੇਂ ਰੱਬ ਦੀ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਇਕ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਉਧਘਾਟਨ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਤੋਫ਼ੀਕ ਮਿਲੀ । ਇਸ ਦਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮਹਿਮਾਨਾ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਖੁੱਲਕੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਇਸਲਾਮ ਤਾਂ ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਫੈਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਫੰਗਸ਼ਨ ਦੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਕਵਰੇਜ ਹੋਈ । ਦੋ ਟੀਵੀ ਚੈਨਲ ਅਤੇ ਦੋ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਰਾਹੀਂ ਸਾਢੇ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਿਆ । ਰੱਬ ਜਰਮਨੀ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਤੋਫ਼ੀਕ ਦੇਵੇ ਕਿ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧਕੇ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਜੋ ਪਰੀਚੇ ਹੁਣ ਹੋਇਆ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਕਰਨ

Khulasa Khutba Jumma 01.09.2017

Delivered By : Hadhrat Khalifatul Masih Vth (atba)

Summarized by : Majlis Ansarullah Bharat

Tarnslated by : Shamshad Ahmad Eden, from Punjabi Desk

From : Nazarath Nashr-o-Isha'at Qadian-143516, Distt. Gurdaspur, Punjab (INDIA)

Toll Free Shoba Noorul Islam-1800-3010-2131